

Prognoza oddziaływania

na środowisko

miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi
Rosnówko i Chomęcice

OPRACOWANIE:

mgr inż. Emilia Stawska

Poznań, sierpień 2013

Spis treści:

1.	Podstawy prawne.....	2
2.	Zawartość i cel opracowania oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	2
3.	Materiały źródłowe.	7
4.	Istniejący stan środowiska.....	7
4.1.	Aktualny stan użytkowania i zagospodarowania terenu.....	7
4.2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska – warunki fizjograficzne.	8
5.	Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	15
6.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.	15
7.	Istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w tym dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.	19
8.	Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko:.....	21
9.	Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	24
10.	Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	25
11.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu oraz rozwiązania alternatywne.	26
12.	Zgodność celów projektu planu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.	27
13.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	33

1. Podstawy prawne.

Prognoza jest dokumentem występującym w procedurze sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.) oraz z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). Jest ona elementem systemu ocen oddziaływania na środowisko odnoszących się do dokumentów planistycznych przetransponowanym do prawa polskiego w ramach jego dostosowywania do przepisów unijnych.

Niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

Przy opracowywaniu prognozy zastosowano metodę prognozowania jakościowego. Polega ono na wykorzystaniu wiedzy na temat prognozowanych zjawisk i procesów. W przypadku niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano wiedzę na temat funkcjonowania środowiska oraz jego stanu w obrębie granic opracowania dokumentu, a także wpływu ustaleń planu na komponenty środowiska.

2. Zawartość i cel opracowania oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice**, wywołanego uchwałą Nr XV/136/2011 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 listopada 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice oraz uchwałą Nr XXVI/231/2012 Rady Gminy Komorniki z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie zmiany Nr XV/136/2011 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 listopada 2011 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice. Celem przystąpienia do opracowania jest racjonalne zaplanowanie rozwoju zabudowy

mieszkaniowej oraz spójnego układu komunikacyjnego przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony gruntów rolnych na przedmiotowym obszarze.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma m.in.:

- a) ocenić, jak planowane zagospodarowanie może wpłynąć na środowisko,
- b) w razie potrzeby przedstawiać możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, które wywołać może realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i

długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Projekt planu zawiera część tekstową oraz załączniki – nr 1: rysunek planu w skali 1:2000, nr 2: rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu planu, nr 3: rozstrzygnięcie o sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej należących do zadań własnych gminy oraz zasadach ich finansowania. Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projektowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zawiera następujące treści:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną

wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;

- 7) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych;
- 8) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- 9) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 11) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 12) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4.

Opracowywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przeznacza teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (w tym rezydencjonalną), zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami, zabudowę usługową, zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych i ogrodniczych. Ponadto, rezerwuje teren pod zieleń urządzoną, usługi turystyki, sportu i rekreacji, infrastrukturę techniczną oraz drogi: publiczne – lokalne, publiczne – dojazdowe oraz drogi wewnętrzne i ciągi piesze. Część terenu pozostawia w użytkowaniu rolniczym. Na rysunku planu wprowadzono następujące oznaczenia symbolizujące przeznaczenie terenów:

- MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MNr** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej rezydencjonalnej;
- MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług;
- RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych i ogrodniczych;
- U** – tereny zabudowy usługowej;
- R** – tereny rolnicze;
- ZP/U** – tereny zieleni urządzonej z dopuszczeniem zabudowy usługowej w zakresie handlu detalicznego i gastronomii;
- ZP** – tereny zieleni urządzonej;
- UT/US** – tereny usług turystyki, sportu i rekreacji;
- US** – tereny sportu i rekreacji;
- IT** – tereny infrastruktury technicznej;
- E** – tereny infrastruktury technicznej w zakresie elektroenergetyki;
- KDL** – tereny dróg publicznych – lokalnych;
- KDD** – tereny dróg publicznych – dojazdowych;
- KDW** – tereny dróg wewnętrznych;
- KDX** – tereny ciągów pieszych.

Ustaleniami planu na rysunku planu są:

1. granica obszaru objętego planem;
2. linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
3. obowiązujące linie zabudowy;
4. nieprzekraczalne linie zabudowy;
5. przeznaczenie terenu;
6. pasy zieleni izolacyjnej.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powiązany jest ze zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki. Zgodnie z art. 14 ust. 5 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miejscowy plan zagospodarowania nie powinien naruszać ustaleń studium. W studium gminy Komorniki przedmiotowy teren opisany jest jako tereny osiedleńcze mieszane, tereny mieszkaniowe o zabudowie intensywnej i ekstensywnej, tereny usług turystyki, sportu i rekreacji. Projektowane przeznaczenie nie narusza więc ustaleń studium.

Poza studium, projektowany dokument powiązany jest z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego*, *Programem Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego* czy *Polityką ekologiczną państwa*, a także *Programem Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki*. Powiązanie projektowanego dokumentu z *Programem Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego* przejawia się poprzez uwzględnienie priorytetów ochrony środowiska województwa wielkopolskiego w odniesieniu do przedmiotowego terenu, a powiązanie z *Polityką ekologiczną państwa* – poprzez uwzględnienie generalnych priorytetów ochrony środowiska. Natomiast powiązanie z *Programem Ochrony Środowiska gminy Komorniki* to uwzględnienie w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego celów i zadań ochrony środowiska wyznaczonych jako priorytety w tym programie. Związek z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* polega na uwzględnieniu w projekcie kierunków rozwoju przestrzennego województwa w odniesieniu do przedmiotowego terenu.

3. Materiały źródłowe.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

- zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice,
- opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012,
- dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska zamieszczone na stronie internetowej,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
- Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019,
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki,
- mapa sozologiczna Polski 1:50 000, arkusz N-33-142-B Mosina wraz z komentarzem,
- mapa hydrograficzna Polski 1:50 000, arkusz N-33-142-B Mosina wraz z komentarzem.

Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy polegała na analizie i porównaniu danych dotyczących obszaru opracowania dokumentu. Następnie dokonano syntezy wyników i sformułowano wnioski. Zastosowano się więc do metody indukcyjno – opisowej polegającej na łączeniu w logiczną całość wszystkich zebranych informacji o środowisku oraz mechanizmach i prawidłowościach rządzących środowiskiem.

4. Istniejący stan środowiska.

4.1. Aktualny stan użytkowania i zagospodarowania terenu.

Dokumentowany obszar cechuje się zainwestowaniem głównie wzdłuż ulicy Bukowej – drogi powiatowej nr 2388P. Występuje tam zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz drobne usługi. Stopniowo zabudowa wkracza „na tyły” istniejącej zabudowy, w głąb pól uprawnych i łąk. Pola uprawne i łąki aktualnie stanowią przeważającą część omawianego obszaru. Od wschodu teren przytyka do rynny jeziornej z Jeziorem Szreniawskim.

4.2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska – warunki fizjograficzne.

Rzeźba terenu i budowa geologiczna.

Gmina Komorniki jest położona, według klasyfikacji J. Kondrackiego (1998), w makroregionie - Pojezierze Wielkopolskie, mezoregionie - Pojezierze Poznańskie oraz w mikroregionie Równina Poznańska i Poznański Przełom Warty (wschodni kraniec). Obszar opracowania w całości znajduje się w mikroregionie Równina Poznańska.

Równina Poznańska to zurbanizowany fragment wysoczyzny morenowej położony na północ od Pojezierza Stęszewskiego, na południe od Wzgórz Owińsko-Kierskich i na zachód od doliny Warty. Jego zachodnią granicę tworzy ryzna Jeziora Niepruszewskiego.

Mikroregion Poznański Przełom Warty ciągnie się doliną Warty od Mosiny do Obornik i łączy Pradolinę Warciańsko-Odrzańską z Pradoliną Toruńsko-Eberswaldzką. Powyżej i poniżej Poznania dolina jest zalesiona, miejscami wcinają się kliny łąk wchodzące w zabudowę przedmieść Poznania.

Pod względem głębszej budowy geologicznej obszar gminy Komorniki położony jest w północnej części monokliny przedsudeckiej w obrębie tzw. jednostki Poznania, w mniejszej jednostce III rzędu zwanej monokliną wolsztyńsko-jarocińską.

Utwory trzeciorzędowe osiągają miąższości 140÷150 m. Reprezentują je utwory piaszczysto – mułowcowo - ilaste oligocenu, a wyżej zalegają piaski i mułki piaszczyste miocenu z poziomami węgla brunatnych i wkładkami iłów węglistych. Na miocenie zalegają pstry iły poznańskie.

Równinę Poznańską, na terenie gminy, stanowi w północnej części wysoczyzna morenowa płaska, wyniesiona na wysokość około 80 m n.p.m., w części południowo-zachodniej jest to wysoczyzna dennomorenowa, falista wyniesiona na rzędną około 90 m n.p.m.

Innym elementem rzeźby terenu są długie rynny polodowcowe, niezbyt szerokie i głębokie, ale widoczne w krajobrazie. Są to rynny: rzeki Wirynki (zwanej też Wirenką) i Jezior Rosnowsko-Jarosławieckich oraz – poprzeczna do nich – ryzna między Komornikami a Rosnówkiem. Wschodnia granica gminy graniczy z doliną rzeki Warty, z jej trzema terasami: zalewową, środkową i wysoką.

Najwyżej położonym w granicach opracowania jest teren we wschodniej części - niezabudowany, użytkowany rolniczo. Są to wysokości rzędu 90-95 m n.p.m. Teren opada ku wschodniej granicy opracowania (ku zbiornikowi wodnemu) oraz ku południowej granicy opracowania (w kierunku jezior: Chomęckiego i Rosnowskiego). Teren w zachodniej części

jest mniej zróżnicowany i oscyluje w granicach 93-95 m n.p.m. Takie ukształtowanie terenu przekłada się na zróżnicowane spadki terenu omawianego obszaru. Fragment na wschód od ul. Bukowej charakteryzuje się spadkami mniejszymi niż 1° (ok. 0,45° na całej rozciągłości terenów rolnych w tej części). Natomiast wzdłuż wschodniej granicy opracowania spadki zwiększają się i sięgają 2°. Największe spadki na niewielkim fragmencie przy północnej granicy opracowania, gdzie teren zaczyna gwałtownie opadać. Tutaj spadki wynoszą ok. 3°.

Powietrze atmosferyczne.

W 2013r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opracował ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim dotyczącą roku 2012. Pod kątem ochrony zdrowia ludzi oceniono zanieczyszczenie powietrza następującymi związkami:

- dwutlenek azotu,
- dwutlenek siarki,
- benzen,
- ołów,
- arsen,
- nikiel,
- kadm,
- benzo(a)piren B(a)P,
- pył PM10,
- pył PM2,5,
- ozon,
- tlenek węgla.

Natomiast pod kątem ochrony roślin oceniono zanieczyszczenie następującymi związkami:

- tlenek azotu,
- dwutlenek siarki,
- ozon.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Komorniki, zaliczono do klasy A¹ ze względu na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dwutlenku

---

¹ Klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,

siarki i tlenku azotu oraz do klasy C ze względu na przekroczenie docelowych poziomów ozonu.

Pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A ze względu na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz docelowych poziomów kadmu, arsenu, niklu. Natomiast ze względu na przekroczenia poziomów pyłu PM_{2,5} gminę Komorniki zaliczono do klasy B, a ze względu na przekroczenia dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz docelowych poziomów benzo(a)pirenu i ozonu – do klasy C.

Układ komunikacyjny terenu opracowania tworzy droga powiatowa dzieląca go na dwie części oraz odchodzące od niej drogi dojazdowe do posesji, bądź przelotowe przez poszczególne kwartały zabudowy. Największym więc natężeniem ruchu cechuje się droga powiatowa, jednakże nie jest to natężenie, które powodowałoby ponadnormatywne emisje zanieczyszczeń i skutkowało znacznym pogorszeniem stanu powietrza atmosferycznego. Jeszcze mniejszym natężeniem ruchu cechują się drogi dojazdowe i nie stanowią one zagrożenia dla jakości powietrza atmosferycznego.

Klimat.

Według regionalizacji klimatycznej obszar gminy Komorniki leży w południowo-zachodniej części regionu klimatycznego Środkowowielkopolskiego. W regionie tym częściej niż w innych regionach należących do obszernego regionu klimatycznego Śląsko-Wielkopolskiego notowane są przypadki występowania pogody bardzo ciepłej i jednocześnie pochmurnej bez opadu. Mniej liczne są dni umiarkowanie ciepłe i słoneczne bez opadu oraz dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem bez opadu. Nieco liczniejsze niż w innych regionach są dni z pogodą przymrozkową, bardzo chłodną z dużym zachmurzeniem i opadem.

Na terenie gminy przeważają wiatry wiejące z sektora zachodniego (W) i południowo-zachodniego (SW), o średniej prędkości notowanej najczęściej w ciągu roku wynoszącej około 4m/s. Wiatry zachodnie występują najczęściej w okresie od czerwca do września, a południowo-zachodnie – jesienią oraz zimą. Wiatry z kierunku wschodniego występują głównie wczesną wiosną, a wiatry północne zaznaczają swoją obecność rzadko, w porze od kwietnia do lipca.

Klasa B – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,

Klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

Średnia temperatura roku dla gminy wynosi 8°C, półrocza zimowego (X-III) około 1,5-2,0°C, a półrocza letniego (IV-IX) przeciętnie 14,5-15,0°C. Liczba dni mroźnych waha się od 30-50, a dni z przymrozkami od 100-110.

Średnie roczne zachmurzenie nieba waha się od 60-67% i najmniejsze jest w maju, a największe w grudniu. Dni pogodnych w roku jest około 40, a dni z dużym zachmurzeniem ponad 140.

Opady atmosferyczne w stosunku do innych elementów pogody są bardziej zmienne tak w czasie jak i w przestrzeni. Średni roczny opad wynosi odpowiednio 568 mm, 550 mm, 551 mm.

Wody powierzchniowe.

Osią hydrograficzną obszaru gminy Komorniki jest rzeka Warta, do której zdużają niewielkie dopływy: Wirynki i Samicy Stęszewskiej. Większa część gminy należy do zlewni Wirynki, zajmując jej środkowe i południowe partie. Niewielkie fragmenty gminy odwadniają: Samica Stęszewska, Strumień Junikowski, Potok z Lubonia.

Stosunki hydrograficzne na terenie gminy zostały w znacznym stopniu ukształtowane przez człowieka w wyniku prac melioracyjnych.

W południowo – zachodniej części gminy Komorniki znajdują się liczne jeziora. Zlokalizowane one są tuż za południową granicą opracowania miejscowego planu. Jest to ciąg jezior: Konarzewskie, Chomęcickie, Rosnowskie, Małe, Jarosławskie (znajdują się one w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego). W kolejnej rynnicy, tuż za wschodnią granicą opracowania, w okolicach Szreniawy, znajduje się niewielkie Jezioro Szreniawskie² oraz tzw. Jeziorko (miejscowa nazwa – Jezioro Ług) w okolicach Rosnówka.

Przez teren opracowania przebiega topograficzny dział wodny III rzędu. Część przedmiotowego terenu funkcjonuje jako obszar bezodpływowy chłonny.

Wody podziemne.

Według mapy hydrogeologicznej Polski gmina Komorniki wraz z rozpatrywanym terenem leży w regionie wielkopolskim (XIII). W jego obrębie wydziela się zasadniczy region wielkopolski, w którym główne poziomy użytkowe występują w utworach

---

² wg Katalogu Jezior Polskich (1992) – na podstawie komentarza do mapy hydrograficznej arkusz N-33-142-B Mosina – jest to jezioro bez nazwy.

czwartorzędowych i trzeciorzędowych. W utworach czwartorzędu poziom użytkowy tworzą piaski i żwiry i zalega on na głębokości do 80 m.

Z uwagi na budowę geologiczną obszaru oraz krążenie wód w utworach czwartorzędowych wydziela się następujące poziomy wód:

- poziom gruntowy,
- poziom międzyglinowy górny,
- poziom międzyglinowy dolny.

Poziom wód gruntowych związany jest z osadami zlodowacenia bałtyckiego i holocenu, pozostałe zaś z osadami interglacjałów starszych zlodowaceń.

1. Poziom wód gruntowych występuje w piaskach i żwirach doliny Warty, doliny Wirenki oraz w spiaszczonych, stropowych partiach glin morenowych. Ma on miąższość do 10m. Regionalne znaczenie poziom ten ma w dolinie Warty. Na szczegółowej mapie hydrogeologiczno-sozologicznej Polski, arkusz Mosina, nazwano go poziomem doliny Warty (Q–D). Poziom wód gruntowych zasilany jest w głównej mierze infiltracją opadów, lustro wody ma najczęściej charakter swobodny. Ze względu na geomorfologiczne występowania tych wód, ich bezpośrednie związki z wodami powierzchniowymi, poziom cechuje bardzo duża zmienność w cyklu rocznym.

Głębokość zalegania pierwszego – czwartorzędowego – poziomu wód podziemnych nawiązuje do rzeźby i budowy geologicznej obszaru gminy. Na obszarze wysoczyzny morenowej płaskiej i falistej pierwszy poziom wód zalega przeważnie na głębokości od 1 do 2 m ppt. (cała północno-zachodnia i zachodnia część obszaru gminy) i od 2m do 5m p.p.t. (okolice Chomęcic, Rosnówka, Szreniawy, północnej części Komornik, Wir i Łęczycy). Jedynie wzdłuż północno-wschodniej granicy, w jej części środkowej, poziom ten zalega głębiej, tj. na 5÷10 m p.p.t.

2. Poziom międzyglinowy górny

Na obszarze gminy Komorniki poziom ten ma ograniczone występowanie przestrzenne. Występuje fragmentarycznie, warstwy wodonośne wykazują dużą zmienność w rozprzestrzenieniu pionowym i poziomym.

3. Poziom międzyglinowy dolny, nazywany jest poziomem wielkopolskiej doliny kopalnej (Q – k).

Tworzą go osady piaszczysto-żwirowe, których strop na obszarze gminy zalega na głębokości od 20 do 40 m. Poziom ten ma regionalne rozprzestrzenienie, występuje na całym obszarze południowej części gminy.

Z uwagi na bardzo korzystne parametry hydrogeologiczne poziom ten jest powszechnie ujmowany do zaopatrzenia w wodę. Osiągana w próbnym pompowaniu wydajność studni waha się od 10÷150 m³/h, przeciętnie 50÷70 m³/h. Głębokości studzien wynoszą od 45 do 80 m. Na poziomie tym bazują ujęcia wody dla Szreniawy, Wir, Rosnówka – ogródki działkowe.

W obrębie utworów trzeciorzędowych występują dwa poziomy wodonośne: mioceński (Tr–M) i oligoceński (Tr–O). Podstawowym jest poziom mioceński, zaś oligoceński ma znaczenie podrzędne.

Trzeciorzędowe utwory wodonośne zalegają na obszarze całej gminy, leżą na bardzo słabo zawodnionych utworach mezozoicznych lub są oddzielone od nich kilkunastometrowymi warstwami mułków oligocenu.

W granicach opracowania hydroizobaty przebiegają na głębokości od 2 m p.p.t. w północnej i południowej jego części do 5 m p.p.t. w centralnej części. Występują tu gliny i pyły odznaczające słabą przepuszczalnością.

Ponadto, teren opracowania znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”.

Zasoby kopalin.

Stosunki geologiczne gminy mają swoje odbicie w bazie surowcowej. Osady trzeciorzędowe są zasobne w surowce energetyczne – węgiel brunatny i ceramiczne – ility poznańskie, a czwartorzędowe są zasobne w materiały ilaste – gliny, kruszywa – piaski i żwir oraz inne, takie jak torfy i gytie.

Na przedmiotowym terenie nie znajdują się żadne zasoby kopalin.

Gleby.

Według podziału Polski na regiony glebowo – rolnicze dokonanego przez omawiany obszar znajduje się w granicach Szamotulsko – Opalenickiego regionu glebowo – rolniczego. Charakteryzuje się on przewagą gleb pseudobielicowych i brunatnych wyługowanych, ale także stosunkowo dużym udziałem gleb brunatnych właściwych i czarnych ziem. Gleby regionu Szamotulsko – Opalenickiego są korzystnie uwilgocone, cechują się dobrą retencją wód opadowych.

Użytki rolne w gminie Komorniki charakteryzują się dużym zróżnicowaniem pod względem wartości rolniczych. Największą powierzchnię stanowią grunty kompleksu 4 żytniego bardzo dobrego. Są to przeważnie gleby pseudobielicowe.

Następną grupę powierzchniową wśród kompleksów korzystnych stanowią czarne ziemie oraz gleby brunatne właściwe, wykształcone z glin – kompleksu 2 pszennego dobrego – występujące w rejonie Głuchowa, Komornik, Chomęcic.

W grupie kompleksów rolniczych okresowo niekorzystnych dla upraw należy: kompleks 5 żytni dobry wykazujący większą wrażliwość na okresowe niedobory wilgoci w okresie wegetacyjnym. Gleby te występują w zwartym kompleksie w rejonie Rosnówka i Walerianowa oraz w wielu enklawach na terenie całej gminy.

Na rozpatrywanym terenie opracowania planu występują grunty orne klasy IIIb, IVa i IVb oraz V, sady na gruntach ornym klasy IVa oraz pastwiska.

Szata roślinna i świat zwierzęcy.

Według podziału geobotanicznego Polski W. Szafera (1972) gmina Komorniki leży w obrębie Poddziału *Pas Wielkich Dolin*, w *Krainie Wielkopolsko – Kujawskiej* oraz w *Okręgu Poznańsko – Gnieźnieńskim*. Kraina Wielkopolsko – Kujawska leży w swej zachodniej części w zasięgu poziomym buka i stopniowo ku wschodowi traci swe atlantyckie składniki florystyczne. W częściach o najniższych opadach rozwija się roślinność kserotermiczna. Dominującymi drzewami leśnymi są: sosny, dęby, lipy, wiązy, klony. Panującymi zespołami leśnymi na wysoczyznach są: bór sosnowy, bór mieszany, grądy, a na siedliskach ciepłych – świetliste dąbrowy, w dolinach rzecznych olszyny oraz lasy i zarośla zalewiskowe. W okręgu Poznańsko – Gnieźnieńskim występują znaczne kontrasty klimatyczne i glebowe zaostrome przez proces wylesienia znacznych obszarów przez człowieka oraz obniżenie poziomu wód gruntowych z powodu nieopatrnych zabiegów melioracyjnych.

Obszar opracowania miejscowego planu znajduje się w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Otulina jest to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla tej formy. Celem wyznaczania otuliny jest zabezpieczenie formy ochrony przyrody przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Otulina, w rozumieniu art. 5 ust. 14 w/w ustawy, jest obszarem, na którym działalność człowieka nie może negatywnie oddziaływać na przyrodę obszaru chronionego.

W obszarze opracowania planu dominuje fauna i flora związana z polami uprawnymi. Występują więc głównie rośliny uprawne (m.in. kukurydza, żyto, ziemniaki) oraz rośliny zielne (m.in. rumianek, mak polny, chaber bławatek, pokrzywa zwyczajna). Na szatę roślinną omawianego obszaru składa się także zieleń śródpolna, zieleń przydrożna oraz zieleń

przydomowych ogrodów. Natomiast faunę przedmiotowego obszaru tworzą gatunki związane z w/w szatą roślinną (np. myszy, nornice, krety).

5. Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu na części przedmiotowego obszaru nadal obowiązywać będą ustalenia aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru wzdłuż drogi krajowej nr 5 Poznań – Wrocław” dla fragmentu w północnej części, „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Walerianowo, obejmującego działkę nr ewidencyjny 31/2” dla fragmentu w południowej części, „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Walerianowo obejmującego działki nr ewid. gruntu 277/1, 277/2, 277/3, 277/4, 277/5” dla fragmentu w północno-zachodniej części oraz „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Chomęcice i części wsi Walerianowo w rejonie ul. Poznańskiej” dla niewielkiego fragmentu w północno-zachodniej części opracowania.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, który jest dokumentem całościowym i kompleksowym, może dojść do chaotycznego i niekontrolowanego zagospodarowania przestrzeni, ze szkodą dla środowiska przyrodniczego. Teren objęty opracowaniem planu jest dość obszerny, w związku z tym wymaga kompleksowego potraktowania. Zmiany w środowisku jakie mogą zajść w przypadku braku realizacji opracowywanego miejscowego planu to: degradacja powierzchni ziemi i gleby, skażenie wód gruntowych oraz niewłaściwe zagospodarowanie powstających odpadów.

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

W odniesieniu do całej gminy Komorniki stan środowiska przedstawia się następująco:

- Stan wód powierzchniowych i podziemnych:

Jak wspomniano w rozdziale 4, przez teren gminy Komorniki przepływa rzeka Wirynka. W 2010r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził badania stanu ekologicznego wód tej rzeki w punkcie pomiarowo – kontrolnym „Wirynka – Łęczycza”. Przebadano takie wskaźniki jak: temperatura wody, odczyn, BZT₅, ogólny węgiel organiczny,

azot amonowy, azot *Kjeldahla*, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone oraz makrofitowy Indeks Rzeczny. Wyniki badań pozwoliły zakwalifikować wody Wirynki do poszczególnych klas czystości pod kątem każdego ze wskaźników. Do I klasy jakości zaliczono wody ze względu: temperaturę, odczyn oraz azot amonowy. Do II klasy - BZT₅, ogólny węgiel organiczny oraz przewodność w 20°C, z kolei do III klasy – makrofitowy Indeks Rzeczny. Jakość poniżej stanu dobrego wykazały wody ze względu na zawartość: tlenu rozpuszczonego, azotu *Kjeldahla*, azotu azotanowego, azotu ogólnego, fosforu ogólnego oraz substancji rozpuszczonych³.

Wody Jeziora Szreniawskiego, ani żadnego innego jeziora w gminie Komorniki nie były jak dotąd badane.

Gmina Komorniki leży w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych o kodzie PL GB 6500 062. Wody tej JCWPd zostały przebadane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach regionalnego monitoringu wód podziemnych w latach 2004-2006⁴. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w Komornikach. Wody podziemne w tym punkcie we wspomnianych latach zaliczono do III klasy czystości.

- Stan klimatu akustycznego:

Przez teren gminy Komorniki przebiegają drogi charakteryzujące się dużym natężeniem ruchu, a tym samym dużym natężeniu hałasu, o zasięgu międzynarodowym, krajowym i wojewódzkim. Są to: autostrada A2, droga krajowa nr 5 oraz droga wojewódzka nr 430. Punkt pomiarowy monitoringu hałasu wzdłuż drogi krajowej nr 5, zlokalizowany najbliższej przedmiotowego terenu, w 2010r. znajdował się w Zamysłowie w gminie Stęszew⁵. Odnotowano tam przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu zarówno dla pory dziennej, jak i nocnej. Z kolei punkt pomiarowy monitoringu hałasu wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 430, zlokalizowany najbliższej przedmiotowego terenu, również w 2010r., znajdował się w Luboniu⁶. W tym punkcie również odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dziennej i nocnej. Natomiast monitoring akustyczny otoczenia autostrady A2 przeprowadzono na czterech odcinkach, m.in. na odcinku Nowy Tomyśl – węzeł Komorniki. Na odcinku tym, punkt pomiarowy na terenie gminy Komorniki znajdował się w Głuchowie⁷. W punkcie tym nie miało miejsce przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dziennej, jednakże zaistniało ono dla pory nocnej.

---

³ Źródło: <http://www.poznan.pios.gov.pl/gis/ocena2010/Wiryńska-Leczyca.pdf>

⁴ dla analizowanego elementu nie ma dostępnych aktualnych wyników.

⁵ Źródło: *Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010*, <http://www.poznan.pios.gov.pl/publikacje/raport2010/raport2010.pdf>

⁶ ibidem

⁷ ibidem

Natomiast jeśli chodzi o zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym, to ostatnie pomiary pól elektromagnetycznych w najbliższym sąsiedztwie obszaru opracowania planu przeprowadzono w 2009r. w punkcie zlokalizowanym w Stęszewie. Zanotowano tam wynik poniżej zakresu czułości sondy pomiarowej.

- Stan powietrza atmosferycznego:

Wyniki badań jakości powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej przedstawiono w rozdziale 4 niniejszej prognozy. Na ich podstawie można stwierdzić, że stan powietrza atmosferycznego w gminie Komorniki jest odpowiedni.

- Stan powierzchni ziemi i gleby:

W 2002r. Stacja Chemiczno – Rolnicza Oddział w Poznaniu przeprowadziła badania w dwóch punktach pomiarowych w gminie Komorniki w ramach krajowego monitoringu gleb.⁸

Tab.: Wyniki monitoringu regionalnego gleb dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w gminie Komorniki.

Średnia zawartość całkowita w mg/kg									Odczyn pH	Próchnica %	Nr punktu pomiarowego
Pb	Zn	Cu	Ni	Cd	Fe	Cr	Mn	As			
10,8	25,3	6,7	8,3	0,24	7666	11,67	201	3,733	7,3	2,28	39
15,6	36,7	6,0	4,83	0,453	3533	6,67	255	3,133	6,4	1,71	40

Źródło: „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2004”, WIOŚ 2005r.

Ryc. 4.: Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu gleb w gminie Komorniki.

Źródło: „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2004”, WIOŚ Poznań 2005r.

⁸ dla omawianego terenu nie ma aktualnych wyników badań.

Tab.: Granice tolerancji zawartości pierwiastków toksycznych w glebach wg IUNG Puławy [mg/kg].

Pierwiastek	Zawartość normalna	Dopuszczalna zawartość progowa
Arsen	1-20	20
Kadm	0,1-1	3
Nikiel	2-50	50
Cynk	3-50	300
Miedź	2-60	100
Ołów	10-70	100
Chrom	15-70	100
Mangan	300-600	-
Żelazo	10000-30000	-

Źródło: „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2004”, WIOŚ 2005r.

Porównując otrzymane wyniki badań gleb w gminie Komorniki z dopuszczalnymi wartościami ich zawartości można stwierdzić, że odnotowano naturalną zawartość metali ciężkich. Wyjątkiem jest zawartość chromu, manganu i żelaza, które występują w ilości mniejszej niż normalna.

Odczyn gleby

Optymalną wartością pH dla gleb użytków rolnych jest 5,0 – 7,0. Wartość pH poniżej 4,5 sygnalizuje niebezpieczeństwo degradacji gleby, natomiast wartość pH powyżej 7,0 świadczy o alkalizacji, która może wywoływać ujemne skutki dla gleby i roślin. Odczyn gleby jest podstawowym i najłatwiej wymierzalnym wskaźnikiem żyzności gleby. Dla próbki oznaczonej numerem 39 uzyskano wartość przekraczającą optymalny zakres pH, natomiast dla próbki 40 – wartość zawierającą się w tym przedziale.

Podsumowując, w gminie Komorniki nie zachodzą zjawiska degradacji gleb spowodowane ich zanieczyszczeniem metalami ciężkimi. Natomiast na analizowanym obszarze, w miejscach o większych spadkach terenu istnieje ryzyko wystąpienia erozji glebowej.

W odniesieniu do obszaru opracowania planu znaczące oddziaływanie może mieć miejsce w sąsiedztwie linii elektroenergetycznej. Ponadto, mimo generalnie odpowiedniego stanu powietrza atmosferycznego na terenie gminy Komorniki, Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu zwrócił uwagę, że przedmiotowy teren położony jest w sąsiedztwie aglomeracji miasta Poznania, w obrębie której odnotowywane są przekroczenia dozwolonej krotności przekraczania dopuszczalnego dobowego poziomu pyłu PM10 w roku.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w tym dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

W odniesieniu do projektowanego dokumentu problemem ochrony środowiska będzie przede wszystkim diametralna zmiana sposobu użytkowania środowiska na części przedmiotowego obszaru i zwiększone oddziaływanie na jego komponenty będące jego skutkiem. Jednakże nowy sposób użytkowania nie musi od razu powodować szkód w środowisku zwłaszcza, że plan wprowadza szereg ustaleń, nakazów i zakazów chroniących środowisko przed degradacją.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu problemem ochrony środowiska może być:

- zanieczyszczenie wód podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- nieprawidłowa gospodarka odpadami.

Lecz przy zastosowaniu się do zapisów planu zostaną one zminimalizowane.

Zgodnie z zarządzeniem nr 84 Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2011r. w sprawie zadań ochronnych dla Wielkopolskiego Parku Narodowego wskazano istniejące i potencjalne zewnętrzne zagrożenie oraz sposoby ich eliminacji lub ograniczania. Odnoszące się do obszaru opracowania planu bądź powiązane z nim to:

Identyfikacja zagrożeń istniejących	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń
Presja urbanizacji na terenie otuliny Parku	Starania o wprowadzenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przepisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach Parku oraz utrzymanie korytarzy ekologicznych (w granicach Parku i otuliny) zapewniających połączenia z Parkiem.
Opanowywanie Parku przez obce gatunki roślin i zwierząt	W otulinie Parku preferowanie hodowli roślin i zwierząt rodzimych, ograniczanie populacji gatunków obcych.
Zanieczyszczenie wód	- rozbudowa systemów oczyszczania ścieków, kanalizowania wsi i zaopatrzenia w

	wodę, - ograniczanie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w miejscach położonych w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych. - możliwość budowy przydomowych oczyszczalni ścieków tylko w zabudowie rozproszonej, lokalizacja przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczona do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie zagraża jakości wód podziemnych lub powierzchniowych. - w przypadku możliwości technicznej podłączenia się do gminnego systemu kanalizacji sanitarnej należy wprowadzić zakaz indywidualnego wprowadzania ścieków oczyszczonych do gruntu i wód powierzchniowych.
Identyfikacja zagrożeń potencjalnych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń
Przerywanie powiązań przyrodniczych Parku z otoczeniem	Przeciwdziałanie powstawaniu zwartej i rozproszonej zabudowy w istniejących korytarzach ekologicznych.

Źródło: Załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska nr 84 z dnia 30 grudnia 2011r.

Projektowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zawiera ustalenia zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia w/w zagrożeń. Plan przewiduje zachowanie dużej części terenu w rolniczym użytkowaniu, dzięki czemu nie powstanie tam zabudowa i jednocześnie zachowane będzie połączenie z Parkiem. Ograniczanie ekspansji obcym rodzimej faunie gatunków roślin i zwierząt również zostało zapewnione w projekcie. Potencjalne zanieczyszczenie wód również zostanie zminimalizowane, ponieważ plan przewiduje odprowadzanie ścieków do istniejącej i projektowanej kanalizacji sanitarnej, a jedynie do czasu jej realizacji możliwe jest realizowanie zbiorników bezodpływowych.

8. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko:

W zakresie ochrony obszaru NATURA 2000 oraz innych form chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

W granicach opracowania planu nie występują obszary NATURA 2000, więc realizacja ustaleń planu nie będzie oddziaływać na cele i przedmiot ich ochrony oraz ich integralność. Położonymi najbliższym przedmiotowego terenu są: obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Rogalińska” PLB 300017 oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Wielkopolska” PLH 300010, znajdujące się w odległości ok. 175 m, tj. w takiej odległości jak Wielkopolski Park Narodowy.

Zdecydowana większość omawianego obszaru znajduje się w obrębie otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego. Otulina, w rozumieniu art. 5 ust. 14 w/w ustawy, jest obszarem, na którym działalność człowieka nie może negatywnie oddziaływać na przyrodę obszaru chronionego. Dlatego też, właśnie dzięki położeniu obszaru opracowania w granicach otuliny, która stanowi barierę chroniącą Park przed negatywnym wpływem działalności człowieka, ustalenia projektowanego dokumentu nie wpłyną negatywnie na Wielkopolski Park Narodowy. Planowany sposób zagospodarowania terenu można podzielić na dwie części – o większej i mniejszej intensywności. Większą intensywnością odznaczać się będą tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług. Im bliżej granic Wielkopolskiego Parku Narodowego, tym sposób zagospodarowania przybiera mniej intensywną postać – tj. usługi turystyki, sportu i rekreacji, usługi sportu i rekreacji oraz wyłączone spod zabudowy tereny rolne. To zapewnia pewne strefowanie intensywności zabudowy i odgrodzenie jej buforem bez zabudowy od Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Tak jak wspomniano, Wielkopolski Park Narodowy położony jest w takiej samej odległości jak najbliższe obszary Natura 2000. Tak więc owa strefowość zagospodarowania zapewni ochronę nie tylko Wielkopolskiego Parku Narodowego, ale również obszarów Natura 2000.

W zakresie ochrony bioróżnorodności, fauny i flory:

Aktualnie teren objęty projektem planu użytkowany w przeważającej części jest rolniczo. Tak więc roślinność i zwierzęta zasiedlające ten teren związane są właśnie z

rolnictwem, które ma charakter sezonowy. Przy wprowadzeniu sposobu zagospodarowania projektowanego w planie zmienić się może jedynie rodzaj fauny i flory występującej na tym terenie. Mogą się tu pojawić gatunki, których egzystencja silnie związana jest z człowiekiem, a więc fauna i flora przydomowych ogrodów. Poza tym, plan zakłada realizację terenu zieleni urządzonej, które także staną się miejscem bytowania roślin i zwierząt.

Skutki dla powierzchni ziemi, gleby:

W wyniku realizacji nowej zabudowy nastąpi naruszenie powierzchni ziemi oraz jej zagęszczenie i utwardzenie. Zakłócony zostanie naturalny układ warstw przypowierzchniowych. Są to jednakże zmiany związane z realizacją każdego rodzaju inwestycji budowlanych, uznaje się je za nieuniknione. Także w celu ochrony powierzchni ziemi i gleby plan ustala obowiązek zagospodarowania zbędnych mas ziemnych powstających w czasie realizacji inwestycji zgodnie z odpowiednimi przepisami.

Skutki dla powietrza atmosferycznego:

Planowane zainwestowanie – projektowana zabudowa oraz układ komunikacyjny wiąże się z powstaniem nowych niskich źródeł emisji zanieczyszczeń atmosferycznych.

Ustalenia planu nakładają na przyszłych użytkowników przestrzeni obowiązek zachowania standardów jakości środowiska. Oznacza to, że negatywne oddziaływania na komponenty środowiska nie mogą przekraczać dopuszczalnych poziomów. Podstawowy układ komunikacyjny stanowić będą drogi gminne służące obsłudze poszczególnych kategorii terenów. Droga powiatowa będzie miała jedynie charakter tranzytowy. Tak więc ruch samochodowy na przedmiotowym terenie będzie stosunkowo umiarkowany. Zanieczyszczenia komunikacyjne nie będą więc stanowiły dużej uciążliwości.

W zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne:

Powiązanie obszaru z siecią wodociągową oraz siecią kanalizacji sanitarnej zabezpieczy wody podziemne przed zanieczyszczeniem. Zezwolenie na realizowanie zbiorników bezodpływowych jedynie w wyjątkowych sytuacjach również uchroni wody gruntowe przed zanieczyszczeniem. W celu ochrony zbiornika wodnego znajdującego się za wschodnią granicą opracowania, na terenie graniczącym z rynną jeziorną zrezygnowano ze zwartej, o dużej intensywności, zabudowy. Część tego terenu planuje się pozostawić w rolniczym użytkowaniu, a część zagospodarować jako tereny sportowe i rekreacyjne. Taki sposób użytkowania zmniejszy ilość ścieków mogących dostać się do wód

powierzchniowych. Ponadto, należy pamiętać, aby gospodarkę rolną prowadzić w taki sposób, aby ograniczyć spływy powierzchniowe z pól uprawnych, które grawitacyjnie spływać mogą w kierunku obniżeń.

W zakresie oddziaływania na klimat akustyczny i ludzi:

Klimat akustyczny omawianego terenu nie ulegnie znacznym zmianom. Nadal osią komunikacyjną terenu będzie droga powiatowa. Do tej drogi oraz odchodzących od niej dróg dojazdowych planuje się dowiązanie układu innych dróg służących dojazdowi do poszczególnych terenów. Ruch samochodowy i hałas rozłoży się więc na wiele dróg, nie stwarzając uciążliwości akustycznej. Przedmiotowy teren położony jest w odległości ok. 400 m od drogi krajowej nr 5, w związku z tym znajdują się poza strefą uciążliwości tej drogi.

Tab. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych.

Adres	Stęszew, ul. 28 grudnia
Wynik	< 0,8 V/m (poniżej zakresu czułości sondy pomiarowej)
Rok	2009

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Punkt pomiarowy krajowej sieci monitoringu pól elektromagnetycznych zlokalizowany najbliżej przedmiotowego terenu znajduje się w Stęszewie przy ulicy 28 grudnia. Wynik odnotowany w tym punkcie w 2009 r. wskazał wartości oddziaływania elektromagnetycznego poniżej zakresu czułości sondy pomiarowej. Nie ma więc zagrożenia związanego z negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych na analizowanym obszarze.

Na przedmiotowym terenie znajduje się linia elektroenergetyczna średniego napięcia SN 15kV, dla której – do czasu przełożenia lub skablowania - plan ustala zachowanie terenu pasa ochronnego o szerokości 5m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii. W pasie tym obowiązuje zakaz lokalizowania zabudowy z przeznaczeniem na pobyt ludzi oraz zakaz sadzenia zieleni wysokiej. Ma to zapewnić swobodny dostęp do linii na potrzeby ewentualnych prac konserwacyjnych lub naprawczych.

W zakresie oddziaływania na krajobraz:

Wygląd krajobrazowy przedmiotowego terenu przy realizacji ustaleń planu ulegnie zmianie. Zmiana tego wyglądu nie musi oznaczać jego pogorszenia. Nowe obiekty

kubaturowe będą charakteryzowały się wysokimi walorami architektonicznymi, co pozytywnie wpłynie na wygląd okolicy. Pozytywny wpływ na krajobraz będzie miał także projektowany teren zieleni urządzonej oraz teren usług sportu i rekreacji. Tereny takie zawsze stanowią urozmaicenie dla danej okolicy. Dzięki temu teren nie będzie odznaczał się monotonnością.

Określenie w projektowanym dokumencie maksymalnej wysokości budynków i geometrii dachów pozwoli na zachowanie wysokich walorów projektowanej zabudowy, co wpłynie pozytywnie na wygląd wizualny obszaru i jego najbliższego sąsiedztwa.

W zakresie oddziaływania na klimat:

Realizacja zabudowy na terenie dotychczas prawie niezagospodarowanym zmieni lokalne warunki topoklimatyczne. Wprowadzenie obiektów kubaturowych zaburzy przewietrzanie tego terenu. W wyniku realizacji ustaleń planu nastąpi zabudowanie terenu, zatem wzrośnie udział powierzchni pokrytych betonem i asfaltem, czyli materiałów szybko nagrzewających się. Projektowana zieleń urządzona oraz powierzchnia biologicznie czynna poprawi lokalne warunki klimatyczne, gdyż roślinność pełni funkcję filtra pochłaniającego zanieczyszczenia, bariery tłumiącej hałas, wzbogaca powietrze w tlen. Ponadto, plan ustala stosowanie do celów grzewczych tzw. „czystych” źródeł energii, które zapewnią mniejszą emisję substancji szkodliwych, powodujących ocieplenie klimatu.

W zakresie oddziaływania na zasoby naturalne:

W projekcie planu wzięto pod uwagę potencjał środowiska przyrodniczego i możliwości jego wykorzystania, jednakże w sposób racjonalny i zrównoważony. Dlatego nie powinno zaistnieć znaczące oddziaływanie na zasoby naturalne.

W zakresie oddziaływania na zabytki i dobra materialne:

W granicach opracowania projektowanego dokumentu nie stwierdzono występowania zabytków, stanowisk archeologicznych oraz innych dóbr materialnych. W związku z tym nie przewiduje się zaistnienia znaczącego oddziaływania na ich przedmiot. Nie przewiduje się także negatywnego oddziaływania na dobra materialne.

9. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Obszar znajdujący się w granicach opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice

nie jest położony w obszarze przygranicznym, w związku z tym jego ustalenia nie będą generowały transgranicznego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

10. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Na podstawie art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Organem tym, w przedmiotowym przypadku, jest Wójt Gminy Komorniki. W związku z tym, to on jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji projektowanego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten stanowił będzie główną metodę analizy skutków realizacji postanowień projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Monitoring powinien obejmować: wykonywanie pomiarów, obserwacji, analiz, przetwarzanie danych oraz ocenę i prognozę stanu środowiska oraz powinien być prowadzony w zakresie wszystkich komponentów środowiska. Rzetelnie prowadzony monitoring pozwoli na:

- zgromadzenie danych o zasobach naturalnych,
- zgromadzenie danych o wielkości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska,
- dostarczenie danych o stopniu zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska,
- prognozowanie skutków zanieczyszczenia środowiska,
- analiza szybkości zmian w środowisku wywołanych działalnością człowieka,
- formułowanie wniosków i zaleceń,
- opracowanie systemów alarmowych i ostrzegawczych przed wystąpieniem ponadnormatywnych zanieczyszczeń poszczególnych komponentów środowiska.

Realizacja nowych inwestycji ma to do siebie, że pomiędzy etapem wyjściowym a końcowym zawsze jest etap przejściowy, podczas którego realizacja zapisów planu przebiega wybiórczo, w niepełnym stopniu. W związku z tym, dla ograniczenia niekorzystnych przekształceń środowiska, analizie powinny podlegać: wpływ prac budowlanych na

środowisko m.in.: wpływ tymczasowej zabudowy i tymczasowego użytkowania terenu na komponenty środowiska, hałas związany z prowadzonymi pracami budowlanymi.

Zaproponowana metoda – monitoring – powinna być procesem ciągłym, jednostajnym. Natomiast analiza i skonstruowanie konkretnych wniosków powinno być dostosowane do potrzeb i warunków. Może być to analiza przeprowadzona w cyklu miesięcznym, kwartałowym bądź rocznym.

Monitoring skutków realizacji projektowanego dokumentu może również polegać np. na analizie stanu komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów i badań uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska. Mogą to być m.in. dane inspekcyjne, odnoszące się do obszaru objętego projektem planu, takich organów jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska czy Powiatowy Inspektorat Sanitarny.

11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu oraz rozwiązania alternatywne.

Analiza projektowanego dokumentu planistycznego i materiałów źródłowych oraz ustalenia zawarte w niniejszej prognozie pozwalają stwierdzić, że realizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie zachodziła z uwzględnieniem wymogów ochrony poszczególnych komponentów środowiska. Choć projektowane przeznaczenie przedmiotowego terenu, jak każda forma zainwestowania, ze względu na swój charakter może stanowić zagrożenie dla jakości środowiska, jednakże projektowany dokument dokłada wszelkich starań, aby zachowana została równowaga między środowiskiem a działalnością człowieka. Uznaje się, że zapisy projektu planu zawierają szereg ustaleń gwarantujących zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko.

Niniejsza prognoza nie przedstawia rozwiązań alternatywnych, gdyż uznaje się, że rozwiązania przyjęte w projektowanym dokumencie są optymalne dla istniejących uwarunkowań – zarówno środowiskowych, jak i społecznych, publicznych oraz prawnych. Projekt planu został sporządzony przy współdziałaniu miejscowej społeczności, zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z jednoczesnym opiniowaniem i uzgadnianiem właściwych instytucji. Tak więc stanowi on swojego rodzaju ugodę pomiędzy żądaniami wszystkich podmiotów, przyjętą po rozpatrzeniu innych, alternatywnych, sposobów zagospodarowania terenu, i uznaną za kompromisową. Co więcej, projekt został

sporządzony bazując na dostępnych aktualnie metodach i technikach oraz stosownie do współczesnej wiedzy, dlatego też również z tego powodu uznaje się go za optymalny i nie wyznacza się rozwiązań alternatywnych.

12. Zgodność celów projektu planu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym wyznaczające cele ochrony środowiska na tym poziomie to przede wszystkim ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe:

- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk – Berno 1979r.: odgrywa pierwszorzędną rolę w utrzymaniu równowagi biologicznej, która stanowi naturalne dziedzictwo o wartości przyrodniczej, estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej.
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979r.: celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Za "migrujące" uważa się te gatunki (lub niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice jurysdykcji państwowej w różnych cyklach życiowych.
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu – Rio de Janeiro 1992r.: celem jest osiągnięcie stabilizacji koncentracji w atmosferze gazów cieplarnianych na takim poziomie, która zapobiegnie niebezpiecznym antropogenicznym oddziaływaniom na system klimatyczny.
- Konwencja o różnorodności biologicznej – Rio de Janeiro 1992r.: określa zasady ochrony, pomnażania oraz korzystania z zasobów różnorodności biologicznej.
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu – Kioto 1997r.: określa założenia międzynarodowej współpracy dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za zjawisko globalnego ocieplenia.
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska – Aarhus 1998r.: jej celem jest przyczynić się do ochrony prawa każdej osoby, z obecnego oraz przyszłych pokoleń, do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia i pomyślności.

oraz inne dokumenty międzynarodowe:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa – Florencja 2000r.: jej celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej.
- Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich – Lipsk 2007r.: jest dokumentem zawierającym ramy oraz powszechne zasady i strategię polityki rozwoju miast.

Podstawowym dokumentem Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska jest VI Program Działań Wspólnoty Europejskiej. Ujęto w nim priorytetowe działania w dziedzinie ochrony środowiska dotyczące m.in. ochrony gleby, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, gospodarki odpadami, zarządzania zasobami naturalnymi. Cele tego programu powiązane są z zapisami Traktatu z Maastricht, które wyznaczają główne zasady polityki ochrony środowiska. Są to następujące zasady:

- zasada integrowania,
- zasada „zanieczyszczający płaci”,
- zasada usuwania zanieczyszczeń u źródła,
- zasada zapobiegania,
- zasada ochrony.

Głównie dwie ostatnie zasady znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym planie. Ochronie środowiska przyrodniczego poświęcony jest §6 uchwały projektowanego planu.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym zostały przetransponowane do prawodawstwa polskiego i znalazły swój wyraz w *Polityce ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*. Zawiera ona kierunki działań systemowych w środowisku. Kierunki, do których zastosowano się przy opracowywaniu projektu planu to:

- 1) Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:
  - Ustalenie stosowania najnowszych technologii służących ochronie środowiska, tj. pozyskiwania energii cieplnej ze źródeł charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, spalanych w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności.
- 2) Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska realizowany w przedmiotowym projekcie poprzez:
  - Zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze opracowania projektu planu.

- 3) Odpowiedzialność za szkody w środowisku realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:
- Sygnalizowanie możliwości wystąpienia szkody w środowisku w zapisach niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko.
- 4) Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym realizowany w przedmiotowym projekcie poprzez:
- Wdrożenie w projekcie planu ustaleń respektujących wymagania ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
  - Opracowanie w projekcie planu zapisów dotyczących ochrony powietrza, wód i hałasu bazujących na wynikach monitoringu środowiska.

Ochrona priorytetowych komponentów środowiska – przyrody, wód, powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego i powierzchni ziemi realizowana jest poprzez stosowne zapisy:

1) z zakresu ochrony przyrody:

§6 ust. 3 - *Do nasadzeń należy używać rodzimych, zgodnych z siedliskiem gatunków drzew i krzewów, gwarantujących długotrwałe utrzymanie zieleni.*

§6 ust. 8 - *Należy w miarę możliwości ograniczać przykrywanie powierzchni biologicznie czynnej, w szczególności betonem i asfaltem.*

§12 ust. 5 - *Dla terenu położonego w granicach otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego obowiązują następujące ustalenia:*

- 1) *na terenach rolnych i łąkowych należy prowadzić zrównoważoną gospodarkę rolną z zastosowaniem zasad dobrej praktyki rolniczej;*
- 2) *zakazuje się prowadzenia czynności powodujących wzmożenie procesów erozyjnych;*
- 3) *ustala się obowiązek ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami.*

2) z zakresu ochrony wód:

§13 ust. 13 - *W zakresie zaopatrzenia w wodę – ustala się powiązanie terenu objętego planem z istniejącym i projektowanym układem sieci wodociągowej; adaptację, przebudowę, rozbudowę, wymianę, modernizację istniejącej sieci wodociągowej.*

§13 ust. 14 - *Dla odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków plan ustala:*

- 1) *odprowadzanie ścieków komunalnych do istniejącej i projektowanej sieci kanalizacji sanitarnej, na warunkach określonych z zarządcą sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;*

- 2) odprowadzenie ścieków z obiektów usługowych może nastąpić do sieci kanalizacji sanitarnej po spełnieniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym ewentualnej konieczności podczyszczenia ścieków do odpowiednich parametrów, w uzgodnieniu z właściwym zarządcą tej sieci;
- 3) do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej powiązanej z gminnym systemem kanalizacji zezwala się na lokalizację zbiorników bezodpływowych.

§13 ust. 15 - W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- 1) dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozszczepiającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych;
- 2) odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych z terenów komunikacji kołowej, placów składowych i innych terenów określonych przepisami obowiązującymi może nastąpić do gruntu po spełnieniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym ewentualnej konieczności podczyszczenia ścieków do odpowiednich parametrów, w uzgodnieniu z właściwym zarządcą tej sieci.

§13 ust. 19 – W zakresie sieci systemu melioracji wodnej:

- 1) ustala się zachowanie istniejącego systemu melioracji wodnej, a w przypadku konieczności jego naruszenia lub powstania kolizji z planowanymi inwestycjami, należy zastosować rozwiązania zastępcze, w uzgodnieniu z administratorem urządzeń melioracji wodnych i z uwzględnieniem przepisów odrębnych.
- 2) dopuszcza się realizację nowych elementów systemów melioracji wodnej, w zależności od potrzeb, zgodnie z przepisami odrębnymi.

3) z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego:

§6 ust. 9 – W zakresie zaopatrzenia w energię cieplną:

- 1) energię cieplną należy pozyskiwać przy zastosowaniu paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, spalanych w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności;
- 2) dopuszcza się stosowanie ogrzewania gazowego oraz systemy wykorzystujące źródła czystej energii, w szczególności takiej jak: pompy ciepłe, kolektory słoneczne, energię elektryczną.

4) z zakresu ochrony przed hałasem:

§6 ust. 1 – W zakresie ochrony przed hałasem: dla terenów objętych opracowaniem planu należy zachować następujące dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wynikające z przepisów odrębnych:

- 1) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej rezydencjonalnej (MNr) jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 2) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 3) dla terenów zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych i ogrodniczych (RM) jak dla terenów zabudowy zagrodowej;
- 4) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MN/U) jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych;
- 5) dla terenów usług turystyki, sportu i rekreacji (UT/US) oraz terenów sportu i rekreacji (US) jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
- 6) w przypadku wystąpienia przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska na terenach wymagających ochrony akustycznej (MNr, MN, RM, MN/U, UT/US) należy zastosować środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne zmniejszające poziom hałasu, co najmniej do poziomów dopuszczalnych.

5) z zakresu ochrony powierzchni ziemi:

§6 ust. 4 – W zakresie gospodarki odpadami:

- 1) ustala się gromadzenie i segregację odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy i z przepisami odrębnymi, z zastrzeżeniem §6 ust. 4 pkt 2;
- 2) odpady niebezpieczne należy gromadzić w hermetycznych pojemnikach i transportować do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

§6 ust. 5 – Zbędne masy ziemne powstające w czasie realizacji inwestycji należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi;

§6 ust. 6 – Zakazuje się prowadzenia unieszkodliwiania odpadów, w tym lokalizacji składowisk odpadów.

Program ochrony środowiska Województwa Wielkopolskiego wyznacza cele i kierunki działań polityki ekologicznej województwa wielkopolskiego do 2019r. Kierunki, do których zastosowano się przy opracowywaniu projektu planu to:

I. Ochrona zasobów naturalnych, w tym:

- 1) ochrona przyrody realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:
  - realizację terenów zieleni urządzonej.

II. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym:

1) *Ochrona jakości wód i gospodarka wodno – ściekowa realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:*

- Ustalenie powiązania obszaru z istniejącą siecią wodociągową, co przyczyni się do rozbudowy systemu wodociągowego,
- Ustalenie powiązania obszaru z siecią kanalizacji sanitarnej, co przyczyni się do rozbudowy systemu kanalizacyjnego.

2) *Ochrona jakości powietrza realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:*

- Eliminowanie emisji niskiej ze źródeł komunalnych poprzez ustalenia planu dotyczące stosowania do celów grzewczych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji,
- Dopuszczenie stosowania odnawialnych źródeł energii.

3) *Ochrona klimatu akustycznego realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:*

- Przestrzeganie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów.

4) *Ochrona przed polami elektromagnetycznymi realizowana w przedmiotowym projekcie poprzez:*

- Ustalenie terenu pasa ochronnego od przewodów linii elektroenergetycznej, w ramach którego zapewnia się ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Kierunki systemowe zawarte w *Programie ochrony środowiska województwa wielkopolskiego* stanowią wcielenie na poziomie regionalnym tych samych kierunków systemowych, które wyznacza *Polityka ekologiczna państwa*.

Ponadto, należy pamiętać, że normy wspólnotowe zostały wprowadzone do ustaw oraz do aktów wykonawczych i tym samym regulują one różne dziedziny (ochronę środowiska, przyrody, bioróżnorodności, gospodarkę odpadami) zgodnie z przepisami unijnymi. Niniejsza prognoza została wykonana w oparciu o przepisy rozdziału 2 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, które opierają się na dyrektywie Parlamentu Europejskiego w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Choć przestrzeganie przepisów niezupełnie stanowi realizację celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, to o owej realizacji można mówić dopiero w momencie zrealizowania w przestrzeni ustaleń planu. Na obecną chwilę, w momencie projektowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jako prawa powszechnie obowiązującego w gminie Komorniki, zgodność

celów projektu z celami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym można zagwarantować jedynie odpowiednimi zapisami zapewniającymi tylko przestrzeganie przepisów ustanowionych na w/w szczeblach.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice, wywołanego uchwałą Nr XV/136/2011 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 listopada 2011r. oraz uchwałą Nr XXVI/231/2012 Rady Gminy Komorniki z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie zmiany Nr XV/136/2011 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 listopada 2011 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomęcice. Plan przewiduje realizację na przedmiotowym terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, zabudowy usługowej, zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych i ogrodniczych, zieleni urządzonej, zieleni urządzonej z dopuszczeniem zabudowy usługowej w zakresie handlu detalicznego i gastronomii, usług turystyki, sportu i rekreacji, usług sportu i rekreacji, infrastruktury technicznej (również w zakresie elektroenergetyki). Ponadto, rezerwuje teren pod drogi: publiczne – lokalne, publiczne – dojazdowe oraz drogi wewnętrzne.

Ustalono, że aktualnie przedmiotowy teren użytkowany jest głównie rolniczo, a zabudowa koncentruje się wzdłuż drogi powiatowej. Stopniowo zabudowa zaczyna wkraczać w głąb pól uprawnych. Większość terenu opracowania położona jest w granicach otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego.

W prognozie dokonano oceny stanu i funkcjonowania środowiska. Według regionalizacji Kondrackiego gmina Komorniki wchodzi w skład mezoregionu Pojezierza Wielkopolskie, które stanowi wysoczyznę otoczoną dolinami. Najwyżej położonym w granicach opracowania jest teren we wschodniej części - niezabudowany, użytkowany rolniczo. Są to wysokości rzędu 90-95 m n.p.m. Teren opada ku wschodniej granicy opracowania (ku zbiornikowi wodnemu) oraz ku południowej granicy opracowania (w kierunku jezior: Chomęcickiego i Rosnowskiego). Teren w zachodniej części jest mniej zróżnicowany i oscyluje w granicach 93-95 m n.p.m. Takie ukształtowanie terenu przekłada się na zróżnicowane spadki terenu omawianego obszaru. Fragment na wschód od ul. Bukowej charakteryzuje się spadkami mniejszymi niż 1° (ok. 0,45° na całej rozciągłości terenów

rolnych w tej części). Natomiast wzdłuż wschodniej granicy opracowania spadki zwiększają się i sięgają 2°. Największe spadki na niewielkim fragmencie przy północnej granicy opracowania, gdzie teren zaczyna gwałtownie opadać. Tutaj spadki wynoszą ok. 3°. Po przeanalizowaniu wyników monitoringu jakości powietrza atmosferycznego w województwie wielkopolskim uznano, że na terenie gminy Komorniki zanieczyszczenie powietrza nie osiąga znacznych poziomów. Dominującym typem pogoda na terenie gminy jest pogoda bardzo ciepła i jednocześnie pochmurna przy jednoczesnym braku opadów. Większa część gminy należy do zlewni rzeki Wirynki. Ponadto, teren opracowania znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”, lecz nie występują tu żadne złoża kopalin. Na rozpatrywanym terenie opracowania planu występują grunty orne klasy IIIb, IVa i IVb oraz V, sady na gruntach ornym klasy IVa oraz pastwiska. W obszarze opracowania planu dominuje fauna i flora związana z polami uprawnymi. Występują więc głównie rośliny uprawne (m.in. kukurydza, żyto, ziemniaki) oraz rośliny zielne (m.in. rumianek, mak polny, chaber bławatek, pokrzywa zwyczajna). Na szatę roślinną omawianego obszaru składa się także zieleń śródpolna, zieleń przydrożna oraz zieleń przydomowych ogrodów. Natomiast faunę przedmiotowego obszaru tworzą gatunki związane z w/w szatą roślinną (np. myszy, nornice, krety).

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu na części przedmiotowego obszaru nadal obowiązywać będą ustalenia aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru wzdłuż drogi krajowej nr 5 Poznań – Wrocław” dla fragmentu w północnej części, „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Walerianowo, obejmującego działkę nr ewidencyjny 31/2” dla fragmentu w południowej części, „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Walerianowo obejmującego działki nr ewid. gruntu 277/1, 277/2, 277/3, 277/4, 277/5” dla fragmentu w północno-zachodniej części oraz „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Chomęcice i części wsi Walerianowo w rejonie ul. Poznańskiej” dla niewielkiego fragmentu w północno-zachodniej części opracowania.

Stan środowiska odniesiono do terenu całej gminy Komorniki. W odniesieniu do obszaru opracowania planu znaczące oddziaływanie może mieć miejsce w sąsiedztwie linii elektroenergetycznej. Ponadto, mimo generalnie odpowiedniego stanu powietrza atmosferycznego na terenie gminy Komorniki, Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu zwrócił uwagę, że przedmiotowy teren położony jest w sąsiedztwie aglomeracji

miasta Poznania, w obrębie której odnotowywane są przekroczenia dozwolonej krotności przekraczania dopuszczalnego dobowego poziomu pyłu PM10 w roku.

W odniesieniu do projektowanego dokumentu problemem ochrony środowiska będzie przede wszystkim diametralna zmiana sposobu użytkowania środowiska na części przedmiotowego obszaru i zwiększone oddziaływanie na jego komponenty będące jego skutkiem. Jednakże nowy sposób użytkowania nie musi od razu powodować szkód w środowisku zwłaszcza, że plan wprowadza szereg ustaleń, nakazów i zakazów chroniących środowisko przed degradacją.

W prognozie określono, oceniono i przeanalizowano przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na poszczególne komponenty środowiska.

Przedmiotowy teren nie jest położony w granicach żadnego z obszarów Natura 2000, najbliższy znajduje się w odległości ok. 175 m. Zdecydowana większość omawianego obszaru znajduje się w obrębie otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego. Dzięki położeniu obszaru opracowania w granicach otuliny, która stanowi barierę chroniącą Park przed negatywnym wpływem działalności człowieka, ustalenia projektowanego dokumentu nie wpłyną negatywnie na Wielkopolski Park Narodowy. W zakresie bioróżnorodności, przy wprowadzeniu sposobu zagospodarowania projektowanego w planie zmienić się może jedynie rodzaj fauny i flory występującej na tym terenie. Mogą się tu pojawić gatunki, których egzystencja silnie związana jest z człowiekiem, a więc fauna i flora przydomowych ogrodów. W wyniku realizacji nowej zabudowy nastąpi naruszenie powierzchni ziemi oraz jej zagęszczenie i utwardzenie. Zakłócony zostanie naturalny układ warstw przypowierzchniowych. Są to jednakże zmiany związane z realizacją każdego rodzaju inwestycji budowlanych, uznaje się je za nieuniknione. Planowane zainwestowanie – projektowana zabudowa oraz układ komunikacyjny wiąże się z powstaniem nowych niskich źródeł emisji zanieczyszczeń atmosferycznych. Powiązanie obszaru z siecią wodociągową oraz siecią kanalizacji sanitarnej zabezpieczy wody podziemne przed zanieczyszczeniem. Należy pamiętać, aby gospodarkę rolną prowadzić w taki sposób, aby ograniczyć spływy powierzchniowe z pól uprawnych, które grawitacyjnie spływać mogą w kierunku obniżeń. Klimat akustyczny omawianego terenu nie ulegnie znacznym zmianom. Nadal osią komunikacyjną terenu będzie droga powiatowa nie generująca ponadnormatywnego hałasu. Do tej drogi oraz odchodzących od niej dróg dojazdowych planuje się dowiązanie układu innych dróg służących dojazdowi do poszczególnych terenów. Pozytywny wpływ na krajobraz będzie miał projektowany teren zieleni urządzonej oraz teren usług sportu i

rekreacji. Tereny takie zawsze stanowią urozmaicenie dla danej okolicy. Dzięki temu teren nie będzie odznaczał się monotonością. Realizacja zabudowy na terenie dotychczas prawie niezagospodarowanym zmieni lokalne warunki topoklimatyczne. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zasoby naturalne oraz dobra materialne.

Obszar znajdujący się w granicach opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Walerianowo oraz części wsi Rosnówko i Chomeńce nie jest położony w obszarze przygranicznym, w związku z tym jego ustalenia nie będą generowały transgranicznego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

W prognozie zasugerowano, jakie należy zastosować metody analizy skutków realizacji projektowanego dokumentu. Metodą tą może być monitoring, czyli jakościowe i ilościowe pomiary i obserwacje zachodzących w środowisku zjawisk. Może on bazować na wynikach badań przeprowadzonych przez państwowe instytucje zajmujące się monitoringiem środowiska – m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i Powiatowy Inspektorat Sanitarny.

Niniejsza prognoza nie przedstawia rozwiązań alternatywnych, gdyż uznaje się, że rozwiązania przyjęte w projektowanym dokumencie są optymalne dla istniejących uwarunkowań – zarówno środowiskowych, jak i społecznych, publicznych oraz prawnych.

Opracowywany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinien być zgodny z dokumentami wyższego szczebla. Zgodność tę wykazano w rozdziale pt. „Zgodność celów projektu planu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym”. Polega ona przede wszystkim na respektowaniu ustaleń Polityki ekologicznej państwa, która stanowi dokument nadrzędny.